

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม 2 (จีน-ไทย-อังกฤษ) (7)

ธวัช บูรณถาวรสม

หวัง เสี่ยวเทา

สุชาติ อโณทยานนท์

肺为气之主 (fèi wéi qì zhǐ zhǔ): 肺主呼吸功能, 完成人体清气与浊气的交换。

폐heyuehweychieoio: ปอดเป็นเจ้าแห่งชี ปอดกำกับการหายใจทำหน้าที่แลกเปลี่ยนอากาศบริสุทธิ์กับอากาศเสีย

lung is lord of qi: Lungs govern respiration, they exchange between purified and non-purified air.

肺系 (fèi xì): ① 喉头气管; ② 肺与喉咙相联系的部位; ③ 肺的附属器官统称。

폐heyuehweychieo: ระบบปอด ① คอหอยและหลอดลม; ② ส่วนเชื่อมต่อระหว่างลำคอกับปอด; ③ คำเรียกรวมของอวัยวะที่สังกัดปอด

lung system: ① the larynx and trachea; ② the area between the throat and lungs; ③ the term implies the subsidiary organs of the lungs.

飞扬 (fēi yáng): 足太阳经络穴。位于小腿后区, 昆仑 (BL 60) 直上 7 寸, 腓肠肌外下缘与跟腱移行处。主治头痛, 眩晕, 鼻衄, 腰腿疼痛, 痔疮等病症; 颈椎前路手术、剖腹产手术针刺麻醉常用穴。

폐heyuehweychieo: จุดลั่วของเส้นกระเพาะปัสสาวะ อยู่บริเวณ

น่อง เหนือคุณหลุน (BL 60) 7 ชู่น อยู่ระหว่างกล้ามเนื้อน่อง 2 มัด กับส่วนต่อที่เป็นเอ็น *ข้อบ่งใช้:* ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ เลือดกำเดาไหล ปวดเอวร้าวลงขา และริดสีดวงทวาร เป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดกระดูกคอเทคนิคเข้าด้านหน้า และผ่าตัดคลอด

feiyang (BL 58): the *luo* point of the bladder meridian, located on the calf, 7 *cun* above *kunlun* (BL 60), at the junction between the inferolateral border of the gastrocnemius muscle and Achilles tendon. *Indications:* headache, dizziness, epistaxis, lumbar pain radiating to leg, and hemorrhoid. It is commonly used in acupuncture anesthesia for anterior cervical discectomy and fusion and cesarean section.

肺阳 (fèi yáng): 肺的阳气, 与肺阴相对而言。具有温煦、运动、升散的作用。

폐heyuehweychieo: หยางของปอด ตรงข้ามกับยิน ปอด มีหน้าที่ให้ความอุ่นแก่ร่างกาย กระตุ้นการหายใจ และกระจายชี้นบน

lung yang: *yang qi* of lungs, contrasting to lung

yin, it functions as warming, breathing and dispersing *qi* upwards.

肺阴 (fèi yīn): 肺的阴液。与肺阳相对而言。具有滋润、濡养的作用。

เพ็ญยีน: ยีนปอด สารยีนของปอด ตรงข้ามกับหยางปอด มีหน้าที่หล่อเลี้ยงปอดให้ชุ่มชื้น

lung yin: *yin* fluid of lungs, contrasting to lung yang, it functions as moistening and nourishing lungs.

肺主行水 (fèi zhǔ xíng shuǐ): 肺主宣降，具有推动水液代谢的功能。

เพ็ญจุลิ่งสุ่ย: ปอดไหลเวียนน้ำ ปอดควบคุมชี้ให้กระจายขึ้นบน-ออกนอกและเข้าใน-ลงล่าง มีหน้าที่ขับเคลื่อนกระบวนการสันดาปของน้ำ

lung governing water circulation: Lungs function as dispersing *qi* upward-outwards and downward-inwards, also promoting water metabolism.

风池 (fēng chí): 位于颈后区，枕骨之下，胸锁乳突肌上端与斜方肌上端之间的凹陷中。主治中风、癱、狂、癩，眩晕；耳鸣，耳聋，目赤肿痛；头痛，鼻塞，鼻衄，颈项强痛等病症。颅脑外科手术针刺麻醉常用穴。

เพ็งจื่อ: จุดฝังเข็มบริเวณต้นคอ อยู่ใต้กระดูกท้ายทอย ตรงแองระหว่างส่วนบนของกล้ามเนื้อ sternocleidomastoid กับ trapezius *ข้อบ่งใช้:* โรคหลอดเลือดสมอง โรคจิตซึมเศร้า คลุ้มคลั่ง ลมชัก เวียนศีรษะ หูมีเสียงดัง หูตึง หูหนวก ตาอักเสบ ปวดศีรษะ คัดจมูก เลือดกำเดาไหล และปวดตึงต้นคอ ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดเปิดกะโหลก

fengchi (GB 20): an acupoint located on the nape, in the depression between the insertion of the sternocleidomastoid and trapezius muscles.

Indications: stroke, depressive psychosis, mania, epilepsy, dizziness, tinnitus, hearing loss, inflammation of eye, headache, nasal stuffiness, epistaxis, neck pain, and stiff neck. It is commonly used in acupuncture anesthesia for craniotomy.

风府 (fēng fǔ): 位于枕区，枕外隆凸直下，两侧斜方肌之间凹陷中，后正中线上。主治失音，半身不遂，中风；癱狂；头痛，颈项强痛，咽喉肿痛，眩晕、鼻衄等病症。

เพ็งฝู่ (GV 16): จุดฝังเข็มบริเวณท้ายทอย บนเส้นกึ่งกลางศีรษะแนวหน้าหลัง อยู่ใต้ external occipital protuberance ตรงร่องระหว่างกล้ามเนื้อ trapezius ทั้ง 2 ข้าง *ข้อบ่งใช้:* เสียงหาย โรคหลอดเลือดสมอง อัมพาตครึ่งซีก โรคจิตซึมเศร้า คลุ้มคลั่ง ปวดศีรษะ ปวดตึงต้นคอ เจ็บคอ เวียนศีรษะ และเลือดกำเดาไหล

fengfu (GV 16): an acupoint located on the antero-posterior midline of the scalp, below the external occipital protuberance, in the depression between both trapezii muscles. *Indications* aphonia, stroke, hemiplegia, depressive psychosis, mania, headache, neck pain, stiff neck, sore throat, dizziness, and epistaxis.

风家 (fēng jiā): 指平时容易感受风邪，发生伤风感冒的人。

เพ็งเจีย: คนแพ้งลม ผู้ที่ถูกเสยชีลมรุกรานได้ง่าย มักป่วยเป็นหวัดบ่อย

wind susceptible person: A person who is susceptible to exogenous pathogenic wind and frequently suffers from common cold.

丰隆 (fēng lóng): 足阳明经络穴。位于小腿外侧，外踝尖上8寸，胫骨前肌的外缘，为化痰要穴。主治腹痛，腹胀，便秘，头痛，眩晕，咳嗽痰多，癱狂，咽喉肿痛，下肢不遂等病症；颌

骨、腮腺区、颞颌关节手术，颈淋巴联合根治术针刺麻醉常用穴。

เฟิงหลง: จุดล่างของเส้นกระเพาะอาหาร อยู่ที่ขาด้านนอก เหนือยอดตาตุ่มนอก 8 ซุน บริเวณขอบนอกของกล้ามเนื้อ tibialis anterior เป็นจุดสำคัญที่ใช้ในการสลายเสมหะ *ข้อบ่งใช้:* ปวดท้อง แน่นท้อง ท้องผูก ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ ไอมีเสมหะมาก โรคริดซิมเคร้า คลุ้มคลั่ง เจ็บคอ และอัมพาตขา ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดกระดูกกราม ต่อมน้ำลาย parotid, ข้อต่อขากรรไกร และต่อมน้ำเหลืองที่คอ

fenglong (ST 40): the *luo* point of the stomach meridian, an important acupoint for phlegm dissolving, located on the lateral aspect of the leg, 8 *cun* above the tip of the lateral malleolus on the lateral border of the tibialis anterior muscle. *Indications* abdominal pain, abdominal distention, constipation, headache, vertigo, cough with profuse sputum, depressive psychosis, mania, sore throat, and lower limb paralysis. It is commonly used in acupuncture anesthesia for surgery of the mandible, parotid gland, temporomandibular joint, and cervical lymph nodes.

风门 (fēng mén): 位于脊柱区，第 2 胸椎棘突下，后正中线上旁开 1.5 寸。主治咳嗽，发热，头痛，鼻塞清涕；颈项强痛，胸背痛等病症。

เฟิงเหมิน: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 2 ตามแนวระนาบ 1.5 ซุน *ข้อบ่งใช้:* ไอ เป็นไข้ ปวดศีรษะ คัดจมูก น้ำมูกใส ปวดตึงต้นคอ และปวดกลางหลัง

fengmen (BL 12): an acupoint located on the back, 1.5 *cun* lateral to the lower border of the 2nd thoracic spinous process. *Indications:* cough, fever, headache, nasal stuffiness, watery running nose, neck pain, stiff neck, and back pain.

风秘 (fēng mi): 风邪犯肺，传于大肠所致的便秘。多见于年老体弱及素患风病者。

เฟิงมี: ท้องผูกจากลม ท้องผูกจาก *เสยชีล์ม* รุกรานปอด แล้วลุกลามสู่ลำไส้ใหญ่ พบในผู้สูงอายุ ที่ร่างกายอ่อนแอ และผู้ที่ป่วยจาก *เสยชีล์ม* ได้ง่าย

wind invading constipation: constipation caused by invasion of exogenous pathogenic wind to the lung and transmitting to the large intestine, commonly seen in weak elderly and wind susceptible persons.

风市 (fēng shì): 位于股部，直立垂手，掌心贴于大腿时，中指指尖所指凹陷中，髂胫束后缘。主治腰痛，下肢痿痹、麻木，半身不遂，遍身瘙痒等病症。

เฟิงซือ: จุดฝังเข็มบริเวณต้นขาด้านข้าง ขณะยืนในท่าตรงปล่อยแขนลง ฝ่ามือแนบชิดกับต้นขา ตรงร่องที่ปลายนิ้วกลางชี้ อยู่ขอบหลังของ iliotibial band *ข้อบ่งใช้:* ปวดเอว ร้าวลงขา ชาลีบ ขาอ่อนแรง ชาขา อัมพาตครึ่งซีก และคันทั่วร่างกาย

fengshi (GB 31): an acupoint located on the lateral thigh, posterior to the iliotibial band, in the depression under the tip of the middle finger with straightening posture and arm adduction. *Indications:* low back pain radiating to leg, atrophy, flaccid paralysis or numbness of leg, hemiplegia, and generalized pruritus.

风水相搏证 (fēng shuǐ xiāng bó zhèng): 风邪外袭，肺卫失宣，水湿泛滥肌肤。表现为眼睑头面先肿、遍及全身、小便短少及风寒或风热症状为主的证候。

เฟิงสูยเซียงป้อเจิง: ภาวะโรคลม น้ำปะทะกัน ภาวะโรคที่ *เสยชีล์ม* กระทบร่างกายภายนอก ทำให้ช้ำปอดและเว่ยชีล์มไม่กระจาย น้ำ-ความชื้นเอ่อทันผิวหนัง มีอาการวมที่เปลือกตาและใบหน้าก่อนแล้วกระจายทั่วร่างกาย

ปัสสาวะน้อย ร่วมกับอาการของร่างกายกระเทปลม-เย็นหรือลม-ร้อน

wind-water confrontation condition: a condition caused by pathogenic wind attacking the lung resulting in dysfunction of lung and defensive *qi* dispersion, leading to abnormal accumulation of the water beneath the skin, manifested as edema of the eyelids and face, followed by generalized edema and oliguria accompanied with symptoms and signs of wind-cold or wind-heat attack.

腹哀 (fù āi): 位于上腹部, 脐中上 3 寸, 前正中 线旁开 4 寸。主治腹痛、食物不化、大便脓血 等病症。

ฟูอ้าย: จุดฝังเข็มบริเวณท้อง อยู่เหนือสะดือ 3 ชู้น และ ห่างจากแนวกึ่งกลางลำตัวตามแนวระนาบ 4 ชู้น *ข้อบ่งใช้:* อาการปวดท้อง อาหารไม่ย่อย และถ่ายเป็นมูกเลือด
fu'ai (SP 16): an acupoint located on the upper abdomen, 3 *cun* above the umbilicus and 4 *cun* lateral to the anterior midline. *Indications:* abdominal pain, dyspepsia, and mucous bloody stool.

浮白 (fú bái): 位于枕部, 耳后乳突的后上方, 从 天冲 (GB 9) 至完骨 (GB 12) 的弧形连线 (其弧 度与耳郭弧度相应) 上 1/3 与下 2/3 交点处。主 治头痛, 目痛, 齿痛; 下肢痿痹等病症。

ฟูปาย: จุดฝังเข็มบริเวณท้ายทอย อยู่เหนือและหลังต่อ กกหู ตรงรอยต่อระหว่าง 1/3 ส่วนบนกับ 2/3 ส่วนล่าง ของเส้นโค้งที่เชื่อมระหว่างเทียนชง (GB 9) กับทวานกู่ (GB 12) *ข้อบ่งใช้:* ปวดศีรษะ ปวดตา ปวดฟัน ชาลิบ และขาอ่อนแรง

fubai (GB 10): an acupoint located on the occipital region, superoposterior to the mastoid process, at the point between upper 1/3 and lower 2/3 of the arc connecting *tianchong* (GB 9) and *wangu* (GB

12). *Indications:* headache, sore eye, toothache, and atrophy or flaccid paralysis of lower limb.

腑病多实 (fù bìng duō shí): 六腑受盛和传化水 谷, 其病变多表现为传导障碍, 水液、糟粕阻 塞不通的实证。

ฟูบิ่งตัวสี่: โรคผู้มักแกร่ง อวัยวะผู้หกมีหน้าที่รับ ย่อย และลำเลียงสารอาหารและน้ำ พยาธิสภาพมักเป็นภาวะ โรคแกร่งจากการลำเลียงขัดข้อง สารน้ำและกากอาหาร คั่งค้างอุดตัน

Fu illness mostly excess: Six *fu*-organs receive, transform and transport foodstuffs. Their pathology mainly manifests as excess disease-condition due to transporting defect and blockage of fluid and waste.

附分 (fù fēn): 位于脊柱区, 第 2 胸椎棘突下, 后 正中 线旁开 3 寸。主治肩背拘急, 颈项强痛, 肘 臂麻木等病症。

ฟูเฟิน: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของ ปุ่มกระดูกสันหลังเอวที่ 2 ตามแนวระนาบ 3 ชู้น *ข้อบ่ง ใช้:* ปวดเกร็งสะบัก ปวดตึงต้นคอ และชาข้อศอก

fufen (BL 41): an acupoint located on the back, 3 *cun* lateral to the lower border of the 2nd lumbar spinous process *Indications:* spastic pain of scapula, neck pain, stiff neck, and numbness of elbow.

腹结 (fù jié): 位于下腹部, 脐中下 1.3 寸, 前正 中线旁开 4 寸。主治绕脐痛, 泄泻等病症。

ฟูเจย์: จุดฝังเข็มบริเวณท้องน้อย อยู่ใต้สะดือ 1.3 ชู้น และห่างจากแนวกึ่งกลางลำตัวตามแนวระนาบ 4 ชู้น *ข้อ บ่งใช้:* ปวดรอบสะดือหรือท้องเสีย

fujie (SP 14): an acupoint located on the lower abdomen, 1.3 *cun* below the umbilicus and 4 *cun* lateral to the anterior midline. *Indications:*

periumbilical pain or diarrhea.

复溜 (fù liú): 足少阴经经穴。位于小腿内侧，内踝尖上 2 寸，跟腱前缘。主治腹痛、腹泻；水肿，小便不利，汗证；腰背痛，下肢痿痹等病症。

ฟูลิ่ว: จุดจิกของเส้นไต อยู่ที่ขาด้านใน เหนือยอดตาตุ่มใน 2 ชู้น หน้าต่อเอ็นร้อยหวาย **ข้อบ่งใช้:** ปวดท้อง ท้องเสีย บวม น้ำปัสสาวะขัด เหงื่อออกผิดปกติ ปวดหลัง ส่วนล่าง ชาลีบ และขาอ่อนแรง

fuliu (KI 7): the *jing* point of the kidney meridian, located on the medial aspect of the leg, 2 *cun* above the tip of the medial malleolus and on the anterior border of the Achilles tendon. *Indications:* abdominal pain, diarrhea, edema, dysuria, abnormal sweating, low back pain, atrophy or flaccid paralysis of lower limb.

伏脉 (fù mài): 重按推筋骨始得，甚则暂伏不显的脉象。多见于邪闭，厥病和痛极。

ฝูม่าย: **ชีพจรซ่อน** ลักษณะชีพจรที่ต้องกดหนักจนถึงเอ็นหรือกระดูกจึงคลำได้ หรือเป็นมากจนหลบซ่อนคลำไม่พบชั่วขณะ มักพบกรณีเสียชีวิตกัน เป็นลมหมดสติ หรืออาการปวดรุนแรง

hidden pulse: A pulse felt only by pressing deeply to the ligament or bone, or even temporary disappear, mostly found in *qi* blockage, syncope or severe pain.

府舍 (fǔ shè): 位于下腹部，脐中下 4.3 寸，前正中线旁开 4 寸。主治妇人腹部肿块，腹满，腹痛，痛引胁肋；呕吐，泄泻等病症。

ฝูเซ่อ: จุดฝังเข็มบริเวณท้องน้อย อยู่ใต้สะดือ 4.3 ชู้น และห่างจากแนวกึ่งกลางลำตัวตามแนวระนาบ 4 ชู้น **ข้อบ่งใช้:** ก้อนในช่องท้องสตรี แน่นท้อง ปวดท้อง ปวดท้อง ร้าวไปสีข้างและชายโครง อาเจียน และท้องเสีย

fushe (SP 13): an acupoint located on the lower abdomen, 4.3 *cun* below the umbilicus and 4 *cun* lateral to the anterior midline. *Indications:* female abdominal lumps, abdominal distention, abdominal pain, abdominal pain radiating to hypochondrium, vomiting, and diarrhea.

腐苔 (fǔ tāi): 苔质颗粒较大而疏松，边中皆厚，刮之易脱。多因阳热有余，蒸腾腐浊之气上泛而成，多见于食积肠胃，或痰浊内蕴。

ฝูท่าย: **ฝ้าแต่้าหู้** ฝ้าลิ้นมีลักษณะเป็นเม็ดค่อนข้างใหญ่ และไม่แน่น ฝ้าหนาทั้งกลางและขอบลิ้น ชูดออกจากความร้อนหยางที่มากเกินไป อบไอเสียระเหย ขึ้นบนไปที่ลิ้น พบกรณีอาหารตกค้างในกระเพาะอาหาร-ลำไส้หรือมีเสมหะสะสม

tofu-like coating: a character of the tongue coating with scattered large granules, located on the middle and edge of the tongue, mostly caused by upward moving of turbid substance steamed by excessive *yang*-heat depositing on the tongue, which is easily scraped off. It is usually seen in food stagnation in the stomach and intestines or interior phlegm retention.

腹通谷 (fù tōng gǔ): 位于上腹部，脐中上 5 寸，前正中线旁开 0.5 寸。主治腹中积聚，腹痛，腹胀，呕吐等病症。

ฝูทงกู่: จุดฝังเข็มบริเวณท้อง อยู่เหนือสะดือ 5 ชู้น และห่างจากแนวกึ่งกลางลำตัวตามแนวระนาบ 0.5 ชู้น **ข้อบ่งใช้:** เป็นก้อนในช่องท้อง ปวดท้อง ท้องอืด และอาเจียน

futonggu (KI 20): an acupoint located on the upper abdomen, 5 *cun* above the umbilicus and 0.5 *cun* lateral to the anterior midline. *Indications:* abdominal lump, abdominal pain, abdominal distention, and vomiting.

扶突 (fú tū): 位于胸锁乳突肌区, 横平喉结, 胸锁乳突肌前、后缘中间。主治咽喉肿痛, 失音, 咳嗽、气喘、瘿气等局部病症; 甲状腺、全喉截除术等颈部手术的针刺麻醉常用穴。

จุดฝังเข็มบริเวณคอด้านข้าง ตรงจุดกึ่งกลางระหว่างขอบหน้ากับขอบหลังของกล้ามเนื้อ sternocleidomastoid ระดับเดียวกับส่วนนูนของลูกกระเดือก
ข้อบ่งใช้: เจ็บคอ เสียงหาย ไอ หอบ และคอพอก ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดต่อมไทรอยด์และกล่องเสียง

futu (LI 18): an acupoint located on the lateral side of the neck, at the center of the sternocleidomastoid muscle band, leveling with the thyroid cartilage. *Indications:* sore throat, aphonia, cough, dyspnea, and goiter. It is commonly used in acupuncture anesthesia for thyroid and laryngeal surgery.

伏兔 (fú tù): 位于股前区, 髌底上 6 寸, 髌前上棘与髌底外侧端的连线上。主治下肢痿痹、膝冷等病症。

จุดฝังเข็มที่ต้นขาด้านหน้า เหนือฐานกระดูกสะบ้า 6 ชู้น บนเส้นที่เชื่อมระหว่าง anterior superior iliac spine กับขอบนอกของฐานกระดูกสะบ้า **ข้อบ่งใช้:** ชาลีบ ชาอ่อนแรง และเย็นขา

futu (ST 32): an acupoint located on the anterior thigh, 6 *cun* from the base of the patella on the line connecting the anterior superior iliac spine and lateral end of the base of the patella. *Indications:* atrophy or flaccid paralysis of lower limb, and cold knee.

浮郄 (fú xì): 位于膝后区, 腓横纹上 1 寸, 股二头肌腱的内侧缘。主治股腓部疼痛、麻木, 便秘等病症。

จุดฝังเข็มบริเวณหลังขา เหนือรอยพับข้อเข่า 1 ชู้น อยู่ด้านในต่อขอบของเอ็นกล้ามเนื้อ biceps femoris

ข้อบ่งใช้: ปวดหรือชาบริเวณขาหรือข้อพับเข่า และท้องผูก

fuxi (BL 38): an acupoint located on the posterior aspect of the knee, 1 *cun* above the popliteal transverse crease on the medial border of the biceps femoris tendon. *Indications:* pain or numbness of thigh or popliteal region, and constipation.

跗阳 (fū yáng): 阳跷脉郄穴。位于小腿后区, 昆仑穴 (BL 60) 直上 3 寸, 在腓骨与跟腱之间。主治腰骶痛, 下肢痿痹, 外踝肿痛, 头痛等病症; 颈椎前路手术针刺麻醉常用穴。

จุดฝังเข็มของเส้นหยางเฉียว อยู่บริเวณน่อง เหนือคูนหลุน (BL 60) 3 ชู้น อยู่ระหว่างกระดูกน่องกับเอ็นร้อยหวาย **ข้อบ่งใช้:** ปวดเอว ปวดกระเบนเหน็บ ชาลีบ ชาอ่อนแรง ปวดบวมตาตุ่มนอก และปวดศีรษะ ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดกระดูกคอวิธีเข้าทางด้านหน้า

fuyang (BL 59): the *xi* point of the yangqiao channel, located on the calf, 3 *cun* above *kunlun* (BL 60), between the fibula and Achilles tendon. *Indications:* lumbosacral pain, atrophy or flaccid paralysis of lower limb, swelling and pain of lateral malleolus, and headache. It is commonly used in acupuncture anesthesia for anterior cervical discectomy and fusion.

扶正祛邪 (fú zhèng qū xié): 正气强盛则有利于病邪的祛除, 病邪得以祛除, 有利于正气的恢复。任何疾病的产生都是邪正相争的结果, 因而扶助正气, 祛除邪气是治疗疾病的重要法则。

จุดฝังเข็ม: พยายามฝังจุดเสียบจุดที่แข็งแรงแรงมีผลดีต่อการขจัดเสียที่เมื่อเสียที่ถูกขจัดไป จะส่งผลดีต่อการฟื้นฟูจุดที่โรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนเป็นผลของการต่อสู้ระหว่างจุดที่เสียที่ ดังนั้น การพยายามฝังจุดที่ขจัดเสียที่จึงเป็นหลักการสำคัญของการรักษาโรค

strengthening healthy-eliminating evil qi:

Healthy *qi* helps eliminating evil *qi*. Elimination of evil *qi* helps restoring healthy *qi*. All diseases are the result of fighting between healthy *qi* and evil *qi*. Therefore, it is one of the important principles in diseases treatment.

附子汤 (fù zǐ tāng): 组成：附子、茯苓、人参、白术、芍药。功用：温经助阳，驱寒除湿。主治：阳虚寒湿内侵，身体骨节疼痛，恶寒肢冷，舌苔白，脉沉无力。

ฟูจื่อทาง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาฟูจื่อ ผู้หลัง เทรินเซิน ป้ายจู่และสาวย่าว สรรพคุณ: อุณหภูมิปรมาณ เสริมหยาง ขับความเย็น และขจัดความชื้น *ข้อบ่งใช้:* หยางพร่องความเย็นขึ้นรุกราน มีอาการปวดกระดูกและข้อ กลัวหนาว มือเท้าเย็น ฝ่าลิ้นขาว และชีพจรจม-ไม่มีแรง

fuzi decoction: a formula composed of *fuzi*, *fuling*, *renshen*, *baizhu* and *shaoyao*. *Actions:* warming meridian to activate *yang*, expelling cold and eliminating damp. *Indications:* invasion of cold-damp due to *yang* deficiency, manifested as bones and joints pain, aversion to cold, cold limbs, white tongue coating and a deep-forceless pulse.

G

痞痢 (gān lì): 指痞证以久痢不止为突出症状的证候。

กานลี่: ขาดอาหารจากบิด ภาวะทุโภชนาการที่มีอาการ บิดเรื้อรังเป็นสำคัญ

dysentery malnutrition: malnutrition manifested mainly as prolonged dysentery.

甘麦大枣汤 (gān mài dà zǎo tāng): 组成：甘草、小麦、大枣。功用：养心安神，补脾和中。主治：脏躁。

กานมายต้าจ่าวทาง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยากาน ฉ่าว เสี่ยวมาย และต้าจ่าว สรรพคุณ: บำรุงหัวใจสงบเสถียร

บำรุงม้าม และปรับสมดุลจวงเจียว *ข้อบ่งใช้:* ภาวะอารมณ์แปรปรวน และควบคุมตัวเองไม่ได้ (ฮีสทีเรีย)

ganmaidazao decoction: a formula composed of *gancao*, *xiaomai* and *dazao*. *Actions:* nourishing heart to calm mind, nourishing spleen and harmonizing middle-*jiao*. *Indication:* hysteria.

肝气 (gān qì): 既指肝脏的精气，又指肝的功能活动。

กานชี: ชี้ดับ ① จังหวะของตับ; ② หน้าที่การทำงานของตับ

liver qi: ① liver's essence *qi*; ② liver functions.

肝俞 (gān shū): 位于脊柱区，第 9 胸椎棘突下，后正中线旁开 1.5 寸。主治胁痛，黄疸，目赤，目昏，夜盲，流泪；癲、狂、癩；吐血等病症。

กานชู่: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 9 ตามแนวระนาบ 1.5 ชุน *ข้อบ่งใช้:* ปวดลิ้นข้าง ดีซ่าน ตาแดง ตาพร่า ตามืดกลางคืน น้ำตาไหล โรคจิตซึมเศร้า คลุ้มคลั่ง ลมชัก และอาเจียนเป็นเลือด

ganshu (BL 18): an acupoint located on the back, 1.5 *cun* lateral to the lower border of the 9th thoracic spinous process. *Indications:* hypochondriac pain, jaundice, redness of eye, blurred vision, night blindness, lachrimation, depressive psychosis, mania, epilepsy, and hematemesis.

肝血 (gān xuè): 肝脏所藏的血。

กานเซวี่เย: เลือดตับ เลือดที่กักเก็บในตับ

liver blood: blood stored in the liver.

肝阳 (gān yáng): 肝的阳气，主升发疏泄。

กานหยาง: หยางตับ หยางชี้ของตับ มีหน้าที่ลอยชี้ขึ้น และทำให้ซี่ไหลเวียนคล่อง

liver yang: *yang qi* of liver, functioning as ascending and dispersing *qi* smoothly.

肝阳化风证 (gān yáng huà fēng zhèng): 肝阳上

亢, 肝风内动。表现为眩晕、肢麻震颤、头胀痛、面赤、甚至突然昏仆、口眼喎斜、半身不遂等为主的证候。

กานหยางฮฺว่าเฟิงเจิ้ง: ภาวะโรคหยางดับแปรเป็นลม ภาวะที่หยางดับแกร่งตีขึ้นบน ลมดับกระพือภายใน มีอาการเวียนศีรษะ เชนชาซาและสั่น ปวดตึงศีรษะ หน้าแดง หากเป็นมาก อาจหมดสติกะทันหัน อัมพาตใบหน้า และเป็นอัมพาตครึ่งซีก

liver yang transforming to wind disease-condition: a condition caused by liver yang flaring up with liver wind stirring, manifested as dizziness, numbness and tremor of the limb, tension headache, flushing face; and even sudden syncope, facial paralysis and hemiplegia in severe condition.

肝阴 (gān yīn): 肝脏的阴血和阴液。

กานยิน: ยินดับ เลือดยินและสารเหลวยินในตับ

liver yin: yin blood and yin fluid of liver.

肛门气坠 (gāng mén qì zhūi): 肛门有下坠之感, 甚则脱肛, 常于劳累或排便后加重。多属于脾虚中气下陷, 常见于久泻或久痢不愈的患者。

กานเหมินชี่จู่ย: ถ่วงทวารหนัก ความรู้สึกถ่วงหนักทวารหนัก หากเป็นมากลำไส้ตรงจะหย่อน อาการจะมากขึ้น เมื่อเหนื่อยจากการใช้แรงหรือหลังการถ่ายอุจจาระ มักเกิดจากซี่ม้ามพร่อง จงซี่จมลง พบบ่อยในผู้ป่วยท้องเสีย หรือโรคบิดเรื้อรัง

rectal tenesmus: dragging sensation of the anus and even rectal prolapse, which is usually aggravated by exhaustion from overwork or after defecation. It is mostly caused by sinking of *zhong qi* from spleen *qi* deficiency, commonly seen in chronic diarrhea or dysentery.

肛门灼热 (gāng mén zhuó rè): 排便时自觉肛门

灼热的表现, 多为大肠湿热所致。

กานเหมินจั่วเร่อ: แสบร้อนทวารหนัก รู้สึกแสบร้อนทวารหนักขณะถ่ายอุจจาระ มักเกิดจากลำไส้ใหญ่ร้อน-ชื้น

anal scorching: a feeling of burning sensation in the anus during defecation, mostly caused by damp-heat in the large intestine.

膏肓 (gāo huāng): 位于脊柱区, 第4胸椎棘突下, 后正中线旁开 3 寸。主治肺癆, 咳嗽, 气喘, 盗汗, 遗精等病症; 保健灸常用穴。

กาวฮฺวาง: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 4 ตามแนวระนาบ 3 ชู้น *ข้อบ่งใช้:* วัณโรคปอด ไอ หอบ เหนื่อยออกขณะหลับ และฝันเปียก ยังเป็นจุดที่ใช้บ่อยในการบำรุงสุขภาพด้วยการนวด

gaohuang (BL 43): an acupoint located on the back, 3 *cun* lateral to the lower border of the 4th thoracic spinous process. *Indications:* pulmonary tuberculosis, cough, dyspnea, sleeping sweating, and wet dream. It is commonly used for health promotion by moxibustion.

膈关 (gé guān): 位于脊柱区, 第 7 胸椎棘突下, 后正中线旁开 3 寸。主治胸闷, 呕吐, 呃逆, 嗝气, 腰背痛等病症。

เก้อกฺวาน: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 7 ตามแนวระนาบ 3 ชู้น *ข้อบ่งใช้:* แน่นหน้าอก อาเจียน สะอึก เรอ และปวดหลังส่วนล่าง

geguan (BL 46): an acupoint located on the back, 3 *cun* lateral to the lower border of the 7th thoracic spinous process. *Indications* tightness of chest, vomiting, hiccup, belching, and low back pain.